

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Ülke gündeminden düşmeyen darbe iddialarının araştırılması kapsamında, milletvekillerinin demokratik siyasetten dışlanması başta olmak üzere demokrasi dışı müdahalelerle siyasal alanın dizayn edilmesinin engellenmesi, darbe mekaniği ile yüzleşilmesi ve darbe korkusu ya da tehdidi çıkaranlarla mücadele edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci ve İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

Meral Danış BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye siyasi tarihinde demokratik siyaseti yıkıma uğratarak halkların iradesinin üzerinde tasarrufta bulunan çok sayıda askeri darbe gerçekleşmiştir. Kimi 1960, 1971 ve 1980 yıllarında olduğu gibi doğrudan yönetime el koyarak, kimi 28 Şubat'ta olduğu gibi tankları yürüterek, kimisi de 27 Nisan'da olduğu gibi e-muhtıra şeklinde gerçekleşen darbeler, Türkiye'de demokrasinin her daim sıfır noktasına dönmesine neden olmuş, demokrasi kültürünü gerileterek siyaseti bir arada yaşama sanatı olmaktan çıkarmış ve dost-düşman ikiliğine indirgemıştır.

Türkiye tarihi boyunca sıklıkla karşılaşılan darbeler, hukukun üstünlüğü ve hukuki güvencenin her daim işlevsiz kılınmasına neden olarak yurttaşların yaşam hakkını ihlal etmiştir. Bu darbeler, aynı zamanda, toplumun kodları ile oynamak suretiyle bir arada yaşam bağlarını da zayıflatmış, toplumu ayrıştıracak, kutuplaştırma üzerinden siyasal alanı domine edecek politikaları devreye koymuştur.

Dünyadaki siyasî literatür askeri darbelerin yanı sıra “hükümet darbesi”, “yürütme darbesi”, “yeni nesil darbe” şeklinde tanımlanan demokrasiye yönelik müdahaleleri de tartışmaktadır. Bu tartışmalara göre yürütme erkini elinde bulunduran iktidarlar, tahakküm araçlarını kullanarak yetkiyi kendisinde toplayıp demokratik işleyişi sekteye uğratmakta ve hukukî güvenceleri ortadan kaldırmaktadır. Kuşkusuz ki, bu tanımın Türkiye siyasî tarihindeki en bariz örneği 20 Temmuz 2016 tarihinde devreye konan ve ülkenin yönetim sisteminin değiştirilmesine kadar iktidar tarafından devam ettirilen OHAL uygulamasıdır. 15

Bu kapsamda, Ülke gündeminden düşmeyen darbe iddialarının araştırılması kapsamında, milletvekillerinin demokratik siyasetten dışlanması başta olmak üzere demokrasi dışı müdahalelerle siyasal alanın dizayn edilmesinin engellenmesi, darbe mekanığı ile yüzleşilmesi ve darbe korkusu ya da tehdidi çıkaranlarla mücadele edilmesi için Meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz.